

## Jaarverslag van de Vogelbeschermingswacht „Zaanstreek” over het jaar 1966

Met veel genoegen hebben wij kunnen constateren, dat in het Ontwerp Streekplan voor de Zaanstreek, zoals dat in het verslagjaar 1966 openbaar is gemaakt, o.a. ook een groot gedeelte van het „Reef”-gebied de bestemming „natuurbehoud” heeft gekregen en alhoewel er nog geen reden tot juichen is, kunnen wij met dit voorlopig bereikte resultaat toch tevreden zijn. Ongetwijfeld zullen er zich boven de Reef en ook boven het verder nog resterende gedeelte van het Westzijderveld nog wel donkere wolken samenvakken, maar zolang de strijd niet definitief verloren is, zullen wij met onvermoeide kracht en energie moeten doorvechten.

Verheugend is het daarom in dit verband te kunnen constateren, dat het aantal leden of medewerkers van onze vereniging in 1966 de 100 heeft overschreden: het bedroeg per 31 december n.l. 102, terwijl ook het aantal donateurs vergeleken bij vorig jaar weer een flinke stijging te zien gaf. Dit bedroeg per dezelfde datum n.l. 646! Al met al aantallen vogelliefhebbers, waarvan de oprichters van de Vogelbeschermingswacht „Zaanstreek” in 1943 zeker niet gedroomd zullen hebben! Enerzijds zullen wij dit te danken hebben aan de jarenlang met succes gevoerde propaganda voor vogelbescherming in de Zaanstreek, doch ook zal dit een gevolg zijn van de steeds toenemende belangstelling voor het natuurgebeuren op een moment, dat er in Nederland steeds minder natuurgebieden overblijven. Toch kunnen we met de aantallen leden en donateurs niet helemaal tevreden zijn. Wij zullen zeker moeten bewerkstelligen, dat nog meer mensen zich bij onze vereniging aansluiten, opdat duidelijk kan worden gedemonstreerd, dat het behouden van natuurgebieden in en rond de Zaanstreek niet het belang is van enkelingen, maar dat er duizenden zijn, die de waarde van een dergelijk reservaat inzien.

Omdat de facetten van het vogelbeschermingswerk steeds veelzijdiger en de hieraan verbonden werkzaamheden derhalve steeds tijdrovender worden, is het van belang, dat er in onze vereniging meer gespecialiseerde groepen en groepjes worden gevormd, die elk een bepaald onderdeel van het

werk voor hun rekening zullen nemen. Met de voorbereidende organisaties hiervan, o.a. voor een „aankoopkommissie belangrijke vogelterreinen”, werd in het verslagjaar een aanvang gemaakt. Door middel van de steeds druk bezochte kontaktavonden hebben we ook in 1966 getracht onze leden een veelzijdige toelichting te verschaffen op alles wat er op vogelgebied te beleven valt. Zo toonden Ed van Weerd en Harry Fabritius ons op 4 januari hun dia's van de Shetland-eilanden, terwijl onze voorzitter, de heer J. Albers, ons op 21 maart iets vertelde over de organisatie van vogelbescherming in Nederland. Op dezelfde avond brachten de heren van Herp en Dekker het punt „inventarisaties” ter sprake. De heer Vierbergen kwam op 10 mei naar de Lindenboomschool met een lezing over de korhoenders, waarna de heer Ko Zweeres ons op 6 september met zijn film alvast een eerste indruk gaf van de reis, die hij in het voorjaar van 1966 samen met Jan P. Strijbos naar Turkije heeft gemaakt. Tenslotte vertoonden onze leden Muusers en v. d. Gulik op 24 oktober voor ons enkele van hun fantastische kleurendia's uit eigen bezit!

Begin januari 1966 organiseerden wij voor de leden bovendien een excursie naar de ganzenpleisterplaats in Z.W.-Friesland, waarbij in een sneeuwlandschap duizenden kol- en brandganzen konden worden waargenomen. Ons lezingenprogramma in het winterseizoen werd ditmaal uitgebreid door hierin behalve Zaandam en Wormerveer ook West- en Oostzaan eens te betrekken! Wij hadden daarbij als Vogelwacht Zaanstreek het grote voorrecht de primeur te mogen hebben van de door ons lid Jo van Dijk vervaardigde kleurenfilm getiteld „Vogelleven in de Zaanstreek”, een film die in alle 4 de genoemde plaatsen een enorme belangstelling trok. Totaal meer dan 900 belangstellenden hebben van deze bijzonder mooie film met o.a. beelden van de steltkluut genoten en wij zijn er dan ook van overtuigd, dat de propaganda die hiervan is uitgegaan voor de vogelbescherming van enorme betekenis is!

Voor de leden en donateurs van onze vereniging hebben we op 2 avonden in de maand mei fietstochten door de Wijde Wormer gehouden, gevolgd door 3 avonden met wandeltochten langs de Nauernase Vaart, dit om een overzicht te krijgen van de weidevogels in het Reefgebied. Deze 5 tochten werden traditiegetrouw weer georganiseerd in samenwerking met de V.V.V. Zaanstreek. Daarnaast organiseerden we in juni nog 2 tochten naar het duingebied rond Castricum om daar te luisteren naar de zang der nachtegalen, waarna in oktober alleen voor de leden nog een succesvolle trekvogelexcursie naar de Knardijk plaats vond. Daarenboven maakte ons bestuurslid, de heer W. de Haas, zich nog verdienstelijk door voor de Angob Wormerveer en het Nivon in Castricum speciale excursies naar Zwet en Merken te organiseren.

Het is ons opgevallen, dat de deelname aan al deze tochten ieder jaar groter wordt. Ook al weer een bewijs voor de steeds toenemende behoefte aan z.g. openlucht recreatie in een verstedelijkt gebied, zoals de Zaanstreek langzamerhand aan het worden is.

Ook de jeugd is niet vergeten, want opnieuw bezochten duizenden scholieren uit de hele Zaanstreek de onder auspiciën van de Vogelbeschermingswacht gehouden lezingen van Simon de Waard, waarvan de gehele organisatie ook ditmaal in vertrouwde handen was van ons lid de heer W. Schepers. Bij het afscheid van de heer Schepers als hoofd van de Prof.

Kohnstammschool te Krommenie in juni 1966 waren wij tot ons genoegen in de gelegenheid om hem onze dankbaarheid te tonen voor het vele werk, dat hij voor het propageren van vogelbescherming onder de jeugd heeft verricht. Nog plezieriger was het echter bij die gelegenheid te mogen vernemen, dat de heer Schepers bereid bleek de organisatie van deze filmvoorstellingen te blijven behartigen!

Onze jaarvergadering, waarvoor een goede belangstelling bestond, hebben wij gehouden op 6 april. In het bestuur zijn enige mutaties opgetreden; allereerst door het vertrek naar elders van onze penningmeester, de heer Otto Scheepbouwer, die zich hierdoor niet herkiesbaar kon stellen. Wij zagen de heer Scheepbouwer, die een goed bestuurslid en een uitstekend penningmeester was, slechts node vertrekken. Vanaf deze plaats wensen wij hem in zijn nieuwe woonplaats nog eens het allerbeste toe. Zijn plaats in het Bestuur werd ingenomen door de heer C. H. Engel. Ook de heer J. Laan, wiens naam in onze Vogelwacht wel een bijzonder vertrouwde klank heeft, verzocht uit het Bestuur te mogen treden. In zijn plaats werd als kommissaris gekozen de heer P. Kaal.

Zoals ieder jaar vormden de inventarisatie-werkzaamheden ook ditmaal weer een belangrijk onderdeel van de activiteiten van een groot aantal onzer leden. Aangepast aan het landelijke inventarisatie-schema, werden de inventarisaties hoofdzakelijk ingesteld op de volgende 6 vogelsoorten, t.w. fuut, dodaars, grutto, torenvalk, huiszwaluw en geelgors. Voor onze streek zijn de 3 eerstgenoemde vogelsoorten uiteraard van het meeste belang. Daarom zijn de inventarisaties, wat onze vereniging betreft, in het hele gebied rond de Zaanstreek, dus in het Oostzijder- en Westzijderveld, de Reef, de Kalverpolder en het gebied rond Zwet en Merken, op de grutto, de fuut en de dodaars geconcentreerd geweest. Onze leden, de heren D. Dekker en M. van Herp, hebben zich speciaal ingezet voor het uitwerken van de uit het gehele land binnengekomen gegevens over het aantal broedparen van de dodaars. Aan alle leden, die zich voor het verzamelen van inventarisatie-gegevens hebben ingespannen, gaarne onze dank. Wij willen hierbij nog eens duidelijk stellen, dat de medewerking aan het inventariseren nooit groot genoeg kan zijn, omdat de hieruit verkregen gegevens voor een behoud van de nodige broedbiotopen van onschatbare waarde zijn!

Bij het samenstellen van dit jaarverslag, waarbij wij uiteraard slechts in het kort gewag hebben kunnen maken van de vele werkzaamheden die er in de loop van het jaar zijn verricht, viel het ons op, dat veel is gerealiseerd van de plannen die enige tijd geleden reeds werden opgezet. Daardoor hebben wij een begin kunnen maken met het vormen van gespecialiseerde werkgroepen, zoals b.v. een inventarisatiegroep, een propagandagroep in verband met het gidsen van tochten, een groep, zoals hierboven reeds gezegd, die de aankoop-mogelijkheden van vogelterreinen bekijkt en die tevens studie maakt van het Streekplan etc. Het is vooral in deze richting dat wij het werk van onze Vogelbeschermingswacht in de toekomst dienen voort te zetten. Het is dan ook verheugend te kunnen konstaten, dat er voor deze werkwijze in onze vereniging een heel behoorlijke belangstelling bestaat en dat er dus vele leden zijn, die zich voor de natuur- en vogelbescherming in de Zaanstreek nog meer willen inzetten. Dit zal er in de komende jaren zeker toe kunnen bijdragen, dat wij beter

toegerust voor de strijd het hoofd zullen kunnen bieden aan de vele aanvallen (wij denken hierbij b.v. aan de plannen voor het Noordzeekanaalgebied, die in '67 zullen worden gepubliceerd), welke er ongetwijfeld op de nog overgebleven Zaanse weidevogelgebieden zullen worden gepleegd. Wanneer wij allen ook in 1967 aan een daadwerkelijke propaganda voor het natuurbehoud in onze streek onze uiterste krachten geven en er voor zorgen, dat steeds meer mensen zich van de waarde van natuurreservaten rondom hun woonplaats bewust worden, dan kan het niet anders of onze pogingen zullen uiteindelijk met succes worden bekroond.

## Nieuw bestuur VB-wacht „Zaanstreek”

*Rondvaarten.* Alhoewel wij, gedreven door een groot enthousiasme, 15 rondvaarttochten door de weidevogelgebieden van de Zaanstreek hadden georganiseerd met de gedachte, dat we daarmee wel erg hoog grepen, moesten we reeds vóór de start van de eerste tocht konstaten, dat de belangstelling voor deze rondvaarten overweldigend was.

Grotendeels zal dit te danken zijn geweest aan de grote publiciteit, die aan deze tochten gegeven is, vooral in de pers, maar ook via het radioprogramma „Weer of geen weer” van Bert Garthoff. Het heeft zelfs tot gevolg gehad, dat wij in overleg met de Zaanse V.V.V., waarmee wij deze tochten organiseerden, hebben moeten besluiten nog twee extra rondvaarten in te lassen. Wij hebben echter niet kunnen voorkomen, dat vele belangstellenden moesten teleurgesteld. Heel duidelijk is hierbij gebleken, dat er voor deze z.g. „vogeltochten” — temeer wanneer door deskundige gidsen het één en ander over het gebied en de vogels wordt verteld — een enorme belangstelling bestaat. Interessant is wellicht hierbij te vermelden, dat rond 75% van het totale aantal deelnemers aan deze tochten van *buiten* de Zaanstreek afkomstig bleek te zijn!

Er is ons door vele deelnemers gevraagd deze rondvaarttochten door Westzijder- en Wormer en Jisperveld ook volgend jaar weer te organiseren. Welnu, gezien het succes, dat we ermee hebben gehad en de grote belangstelling die ervoor bleek te bestaan, zullen we zeker trachten het aantal tochten het volgend jaar belangrijk uit te breiden.

*Bestuursamenstelling.* Wij mogen gerust

stellen, dat onze vereniging opereert in één van die gebieden, waar de strijd om het behoud van één of meer natuurreservaten het hevigst is. Om de resterende „groene zones”, zoals men dat tegenwoordig noemt, wordt om het hardst gestreden. Wij zien het als taak bij het maken van plannen de belangen van „vogelbescherming” een duidelijk woordje te laten meespreken. Dat betekent, dat er veel, heel veel gedaan zal moeten worden om de aandacht op een dergelijk probleemgebied te vestigen.

De omvang van de hieraan verbonden werkzaamheden bracht met zich mee, dat in het Bestuur van onze vereniging tot een juiste taakverdeling moest worden gekomen, terwijl tevens moest worden voorzien in een uitbreiding van de afdeling „propaganda en voorlichting”. Aangezien onze voorzitter, de heer J. Albers, van mening was, dat in verband met het toekomstige beleid en de komende strijd om het behoud van natuurgebieden rond de Zaanstreek jongere krachten het eenmaal begonnen werk zouden moeten voortzetten en hij zich bovendien aangetrokken voelde tot het op zich nemen van de voorlichting en propaganda over de Zaanse weidevogelgebieden, werd in de ledenvergadering, die op 23 mei j.l. te Koog aan de Zaan werd gehouden, besloten tot een wijziging in de bestuursamenstelling.

Het Bestuur van onze vereniging ziet er thans als volgt uit:

M. van Herp - voorzitter  
Drs. D. Dekker - 2e voorzitter  
A. Bakker - secretaris  
M. Roos - 2e secretaris

C. H. Engel - penningmeester  
W. de Haas - 2e penningmeester  
J. Albers, W. J. J. Happe, P. Kaal,  
H. B. Rijst en N. J. Stam - commissarissen.

Ook de heer F. A. Sjollema, die zeer langdurig bestuursfuncties in onze ver-

eniging heeft vervuld, vond het prettig zijn plaats in het Bestuur aan een jongere kracht over te dragen. De heer Sjollema werd onder dankzegging voor de vele door hem aan de vereniging bewezen diensten, tot erelid benoemd. juni 1967.